Τμήμα Γεωργίας

Υπουργείο Γεωργίας,
Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

Κανόνες ζωικής παραγωγής για φυτοφάγα ζώα

Βιολογική Γεωργία

Τμήμα Γεωργίας

Υπουργείο Γεωργίας,
Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ευρωπαϊκή νομοθεσία

- Κανονισμός του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 834/2007 της 28ης Ιουνίου 2008 για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91
- Κανονισμός της Επιτροπής (ΕΚ) με αριθ. 889/2008 της 5ης Σεπτεμβρίου 2008, σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων όσον αφορά τον βιολογικό τρόπο παραγωγής, την επισήμανση και τον έλεγχο των προϊόντων

Εθνική νομοθεσία

- Νόμος που προνοεί τον βιολογικό τρόπο παραγωγής γεωργικών προϊόντων και σχετικές ενδείξεις στα προϊόντα και στα είδη διατροφής (Ν227(Ι)/2004)

Πεδίο εφαρμογής

Στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 889/2008 Κεφάλαιο 2 θεσπίζονται λεπτομερείς κανόνες παραγωγής για τα βοοειδή, ιπποειδή, προβατοειδή και αιγοειδή. Τα είδη που δεν καλύπτονται από τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό μπορούν να πιστοποιηθούν ως προς τον βιολογικό τρόπο παραγωγής τους, εάν τα κράτη μέλη θεσπίσουν εθνικούς ή αναγνωρίσουν ιδιωτικούς κανόνες παραγωγής.

Περίοδος μετατροπής

Περίοδος μετατροπής ορίζεται ως η μετάβαση από συμβατική σε βιολογική γεωργία εντός ορισμένης χρονικής περιόδου. Η περίοδος αυτή ξεκινά όταν η επιχείρηση κοινοποιήσει τη δραστηριότητά της στην αρμόδια Αρχή και υποβάλει την εκμετάλλευσή της στο σύστημα ελέγχου, σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 28 Καν. (ΕΚ) αριθ. 834/2007.

Η διάρκεια της μεταβατικής περιόδου διαφέρει ανάλογα με την κατηγορία του ζώου (βοοειδή, ιπποειδή, προβατοειδή ή αιγοειδή) και το είδος παραγωγής του (κρέας, γάλα), όπως φαίνεται στον Πίνακα 1.

Η περίοδος μετατροπής των ζώων μπορεί να είναι ταυτόχρονη ή όχι με την περίοδο μετατροπής των βοσκότοπων και της γης που χρησιμοποιείται για την παραγωγή των ζωοτροφών.

1. Ταυτόχρονη μετατροπή

Σε αυτήν περιλαμβάνονται όλες οι περιπτώσεις όπου οι παραγωγοί αναλαμβάνουν ταυτόχρονη μετατροπή ολόκληρης της μονάδας παραγωγής συμπεριλαμβανομένων των ζώων, των βοσκότοπων ή/και της γης που χρησιμοποιείται για την παραγωγή ζωοτροφής (άρθρο 38(2) Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008).

Η διάρκεια μετατροπής για τα υπάρχοντα ζώα και τους απογόνους τους, τους βοσκότοπους ή/και τη γη που χρησιμοποιείται για την παραγωγή ζωοτροφής μπορεί να μειωθεί σε 24 μήνες, εάν τα ζώα τρέφονται, κυρίως, με προϊόντα που προέρχονται από την ίδια μονάδα παραγωγής (άρθρο 38(2) Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008).

2. Μη ταυτόχρονη μετατροπή

Σε αυτήν περιλαμβάνονται όλες οι περιπτώσεις όπου οι παραγωγοί δεν αναλαμβάνουν ταυτόχρονη μετατροπή ολόκληρης της μονάδας παραγωγής, δηλαδή των ζώων, των βοσκότοπων ή/και της γης που χρησιμοποιείται για την παραγωγή ζωοτροφής.

Όταν η γη που χρησιμοποιείται για παραγωγή ζωοτροφής εισέλθει στον δεύτερο χρόνο μετατροπής, τότε απαιτείται περίοδος έξι μηνών για την παραγωγή βιολογικού γάλακτος και 12 μηνών για την παραγωγή βιολογικού κρέατος. Τα πιο πάνω ισχύουν δεδομένου ότι τα ζώα τρέφονται εξολοκλήρου με ζωοτροφές που βρίσκονται υπό μετατροπή και ανήκουν στην ίδια την εκμετάλλευση.

Είδος	Μηρυκαστικό ζώο (προβατοειδή/αιγοειδή)	Βοοειδή /ιπποειδή	
Παραγωγή	κρέας ή/και γάλα	κρέας	γάλα
Περίοδος μετατροπής	6 μήνες	12 μήνες και τουλάχιστον ¾ της ζωής τους υπό το σύστημα βιολογικής παραγωγής	6 μήνες

Πίνακας 1: Διάρκεια μεταβατικής περιόδου, ανάλογα με την κατηγορία ζώου και το είδος παραγωγής.

Μικτές επιχειρήσεις

Με τον όρο μικτές επιχειρήσεις περιγράφονται οι γεωργικές επιχειρήσεις στις οποίες συνυπάρχουν ζώα βιολογικής και συμβατικής εκτροφής στην ίδια εκμετάλλευση. Με βάση το εν ισχύ νομικό πλαίσιο, απαγορεύεται να βρίσκονται στην ίδια εκμετάλλευση βιολογικά και συμβατικά ζώα του ίδιου είδους, ακόμα και όταν οι βιολογικές και συμβατικές μονάδες είναι εντελώς διαχωρισμένες. Για παράδειγμα, η παραγωγή αιγινού βιολογικού κρέατος και συμβατικού αιγινού γάλακτος στην ίδια εκμετάλλευση απαγορεύεται.

Στην περίπτωση όπου γίνεται ανάμεικτη παραγωγή διαφορετικών ειδών απαιτείται ο ξεκάθαρος διαχωρισμός κτηριακών εγκαταστάσεων, βοσκότοπων και γης. Για παράδειγμα, επιτρέπεται η εκτροφή βιολογικών αιγών και συμβατικών πρόβατων σε σαφώς χωριστές μονάδες.

Ταυτοποίηση των ζώων

Η ταυτοποίηση των ζώων πρέπει να είναι δυνατή ανά πάσα στιγμή. Για τον σκοπό αυτό γίνεται χρήση μεθόδων προσαρμοσμένων στο κάθε είδος ζώου. Η ταυτοποίηση είναι ατομική για τα μεγάλα θηλαστικά και ατομική ή ανά παρτίδα για τα μικρά θηλαστικά, όπως προνοείται στο άρθρο 75 του Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008.

Μητρώα ζώων

Τα στοιχεία των ζώων καταγράφονται υπό μορφή μητρώου και πρέπει να είναι διαθέσιμα για τις Αρχές ή τους φορείς ελέγχου ανά πάσα στιγμή στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης. Τα μητρώα αυτά, όπως προβλέπεται στο άρθρο 76 του Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008, περιέχουν πλήρη περιγραφή του συστήματος διαχείρισης

της αγέλης και περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

- Για τα ζώα που εισάγονται στην εκμετάλλευση: Προέλευση και ημερομηνία άφιξης, περίοδος μετατροπής, σήμα ταυτοποίησης και κτηνιατρικός φάκελος.
- Για ζώα που εξέρχονται από την εκμετάλλευση: Ηλικία, αριθμός ζώων, βάρος εάν προορίζονται για σφαγή, σήμα ταυτοποίησης και προορισμός.
- Στοιχεία των ζώων που έχουν απολεσθεί και οι αιτίες.
- Για τις ζωοτροφές: Είδος, συμπεριλαμβανομένων των συμπληρωμάτων ζωοτροφών, αναλογίες των διάφορων συστατικών της ημερήσιας τροφής, περίοδοι πρόσβασης σε χώρους ελεύθερης βοσκής και περίοδοι εποχικής μετακίνησης.
- Για την πρόληψη των ασθενειών και κτηνιατρική αγωγή και φροντίδα: Ημερομηνία αγωγής, λεπτομερή στοιχεία της διάγνωσης, δοσολογία φαρμάκου, τύπος φαρμακευτικού προϊόντος, αναφορά των δραστικών φαρμακολογικών ουσιών, μέθοδος αγωγής και κτηνιατρική συνταγή για κτηνιατρική φροντίδα με τους λόγους και περιόδους αναμονής που εφαρμόζονται πριν τη διάθεση των ζωικών προϊόντων στην αγορά ως βιολογικών.

Εκτροφή ζώων

Απαγορεύεται η βιολογική εκτροφή κατά την οποία ο/η επιχειρηματίας-κτηνοτρόφος δεν έχει ιδιόκτητες εκτάσεις και δεν διαχειρίζεται τη γεωργική γη ή/και δεν έχει συνάψει γραπτή συμφωνία συνεργασίας με άλλο/η επιχειρηματία για σκοπούς διασποράς της πλεονάζουσας κόπρου (άρθρο 16 Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008).

Βάσει του άρθρου19(1) Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008, τουλάχιστον το 60% των ζωοτροφών πρέπει να προέρχεται από την ίδια την κτηνοτροφική μονάδα ή, όταν αυτό δεν είναι εφικτό, να παράγεται σε συνεργασία με άλλα αγροκτήματα βιολογικής παραγωγής στην ίδια περιοχή.

Επιπρόσθετα, η αρμόδια Αρχή μπορεί να επιτρέψει, σε προσωρινή βάση, τη χρησιμοποίηση μη βιολογικών ζωοτροφών για περιορισμένο διάστημα και για συγκεκριμένη περιοχή από μεμονωμένους/ες επιχειρηματίες, σε περίπτωση απώλειας της παραγωγής χορτονομής ή όταν επιβάλλονται περιορισμοί, ιδίως λόγω έκτακτων μετεωρολογικών συνθηκών, εκδήλωσης μολυσματικών ασθενειών, μόλυνσης με τοξικές ουσίες ή εξαιτίας πυρκαγιών. Τα πιο πάνω προνοούνται στο άρθρο 47(γ) του Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008.

Αγορά ζώων βιολογικής και μη βιολογικής εκτροφής

Γενικοί κανόνες

Σε μια βιολογική εκμετάλλευση τα αγορασμένα ζώα πρέπει να είναι βιολογικά. Η αγορά μη βιολογικών ζώων για εκτροφή μπορεί να επιτραπεί για λόγους αναπαραγωγής, όταν δεν υφίσταται επαρκής αριθμός ζώων βιολογικής εκτροφής βάσει του άρθρου 9(1) του Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008.

Χρήση μη βιολογικών ζώων

Κατά την πρώτη συγκρότηση μιας αγέλης ή κοπαδιού, η εκτροφή των νεαρών θηλαστικών μη βιολογικής εκτροφής πρέπει να είναι σύμφωνη με τους κανόνες βιολογικής παραγωγής αμέσως μετά τον απογαλακτισμό τους. Ακόμη, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι περιορισμοί από την ημέρα εισαγωγής των ζώων στην αγέλη (άρθρο 9(2) Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008):

- Τα βουβάλια, οι μόσχοι και τα πουλάρια πρέπει να είναι ηλικίας κατώτερης των 6 μηνών.
- Οι αμνοί και τα ερίφια πρέπει να είναι ηλικίας κατώτερης των 60 ημερών.

Τα ενήλικα αρσενικά και τα άτοκα θηλυκά θηλαστικά μη βιολογικής εκτροφής, για σκοπούς ανανέωσης μιας αγέλης ή ενός κοπαδιού, πρέπει να εκτρέφονται στη συνέχεια σύμφωνα με τους κανόνες βιολογικής παραγωγής.

Ο αριθμός θηλυκών θηλαστικών υπόκειται στους ακόλουθους περιορισμούς ετησίως (άρθρο 9(3) Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008):

α) Δεν δύναται να υπερβαίνει το 10% των ενηλίκων ιπποειδών ή βοοειδών και το 20% του πληθυσμού των ενηλίκων προβατοειδών και αιγοειδών, ως θηλυκών άτοκων ζώων.

β) Για τις μονάδες παραγωγής με λιγότερα από 10 ιπποειδή ή βοοειδή ή με λιγότερα από πέντε προβατοειδή ή αιγοειδή, η προαναφερόμενη ανανέωση του πληθυσμού περιορίζεται σε ένα ζώο ετησίως.

Τα αναφερόμενα ποσοστά στο σημείο α) και β) είναι δυνατόν να αυξηθούν έως το 40%, εφόσον υπάρχει προηγούμενη άδεια της αρμόδιας Αρχής, στις ακόλουθες ειδικές περιπτώσεις (άρθρο 9(4) Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008):

(α) Σημαντικής επέκτασης της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης,

(β) αλλαγής φυλής,

(γ) έναρξης νέας κτηνοτροφικής δραστηριότητας, και

(δ) όταν υφίσταται απειλή εξαφάνισης φυλών από την κτηνοτροφία.

Μεταφορά ζώων

Οι περίοδοι μεταφοράς πρέπει να περιορίζονται στο ελάχιστο ώστε να περιορίζεται το άγχος και να διασφαλίζεται η καλή διαβίωση των ζώων (άρθρο 14(1β(vii)) του Καν. (ΕΚ) αριθ. 834/2007). Η ταυτοποίηση των ζώων πρέπει να διασφαλίζεται σε όλα τα στάδια παραγωγής, προετοιμασίας (σφαγής, κοπής), μεταφοράς και πώλησης. Η φόρτωση και εκφόρτωση των ζώων πρέπει να πραγματοποιείται χωρίς τη χρήση οποιουδήποτε είδους ηλεκτρικής διέγερσης για τον εξαναγκασμό τους. Απαγορεύεται η χρήση αλλοπαθητικών ηρεμιστικών πριν ή κατά τη μεταφορά (άρθρο 18(4) του Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008).

Σύνθεση ζωοτροφών/διατροφή ζώων

Στον Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008 προβλέπονται διατάξεις σχετικά με τη σύνθεση των ζωοτροφών και τη διατροφή των ζώων σε μια μονάδα βιολογικής εκτροφής. Πιο συγκεκριμένα πρέπει να ισχύουν τα ακόλουθα:

1. Τουλάχιστον το 60% των ζωοτροφών πρέπει να προέρχονται από την εκμετάλλευση όπου διατηρούνται τα ζώα ή από άλλες βιολογικές εκμεταλλεύσεις της ίδιας περιοχής (άρθρο 19(1)).
2. Τα ζώα πρέπει να τρέφονται με βιολογικές ζωοτροφές οι οποίες καλύπτουν τις διατροφικές απαιτήσεις τους στα διάφορα στάδια της ανάπτυξής τους. Μέρος του σιτηρεσίου μπορεί να περιέχει ζωοτροφές από εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται σε φάση μετατροπής προς βιολογική γεωργία.
3. Τα ζώα πρέπει να έχουν μόνιμη πρόσβαση σε βοσκότοπους ή ακατέργαστη χορτονομή.
4. Μη βιολογικά υλικά ζωοτροφών φυτικής προέλευσης, υλικά ζωοτροφών ζωικής και ανόργανης προέλευσης, πρόσθετες ύλες ζωοτροφών, ορισμένα προϊόντα που χρησιμοποιούνται στη διατροφή των ζώων και βοηθητικά μέσα επεξεργασίας χρησιμοποιούνται μόνον εφόσον έχουν εγκριθεί για χρήση σε βιολογικές παραγωγές (άρθρο 22).
5. Δεν χρησιμοποιούνται αυξητικοί παράγοντες και συνθετικά αμινοξέα.
6. Τα θηλάζοντα ζώα πρέπει να τρέφονται με φυσικό γάλα, κατά προτίμηση μητρικό, για περίοδο τουλάχιστον τριών μηνών για τα βοοειδή και 45 ημερών για τις αίγες και τα πρόβατα.
7. Τουλάχιστον 60% της ξηράς ουσίας του ημερήσιου σιτηρεσίου των φυτοφάγων πρέπει να αποτελείται από χονδροαλεσμένη, νωπή ή αποξηραμένη ή ενσιρωμένη ζωοτροφή. Αυτό το ποσοστό επιτρέπεται να μειωθεί σε 50% για τα ζώα γαλακτοπαραγωγής για μέγιστη περίοδο τριών μηνών στην αρχή της γαλακτοπαραγωγής (άρθρο 20).
8. Μέχρι 30% της συστάσεως των σιτηρεσίων, κατά μέσο όρο, μπορούν να περιέχουν ζωοτροφές σε μετατροπή και μέχρι 100% αν προέρχεται από την ίδια τη μονάδα (άρθρο 21).
9. Ποσοστό μέχρι 20% της συνολικής μέσης ποσότητας ζωοτροφών που χορηγείται στα ζώα μπορεί να προέρχεται από βόσκηση ή από τη συγκομιδή μόνιμων βοσκότοπων ή από αγροτεμάχια με πολυετή κτηνοτροφικά φυτά ή από πρωτεϊνούχα φυτά που έχουν σπαρθεί στο πλαίσιο βιολογικής διαχείρισης των εκτάσεων κατά το πρώτο έτος της μετατροπής τους, υπό τον όρο ότι αποτελούν μέρος της εκμετάλλευσης και δεν αποτελούσαν τμήμα μονάδας βιολογικής παραγωγής της συγκεκριμένης εκμετάλλευσης κατά την τελευταία πενταετία (άρθρο 21).

Απαγορευμένες πρακτικές

Με παρόμοιο τρόπο, ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 889/2008 προβλέπει ποιες πρακτικές δεν είναι επιτρεπτές σε μια μονάδα βιολογικής εκτροφής ζώων:

1. Απαγορεύεται ο σταβλισμός των μόσχων σε ατομικούς χώρους μετά την ηλικία της μίας εβδομάδας (άρθρο 11(3)).
2. Απαγορεύεται η εκτροφή των ζώων υπό συνθήκες διατροφής ή άλλες που να προάγουν την ανάπτυξη αναιμίας (άρθρο 20(4)).
3. Απαγορεύεται η καταναγκαστική διατροφή των ζώων (άρθρο 20(5)).
4. Απαγορεύεται χρήση αλλοπαθητικών συνθετικών χημικών κτηνιατρικών φαρμάκων ή αντιβιοτικών για προληπτική αγωγή (άρθρο 23(1)).
5. Απαγορεύεται η χρήση ουσιών για την προώθηση της ανάπτυξης ή της παραγωγής,

περιλαμβανομένων αντιβιοτικών, κοκκιδιοστατικών και άλλων τεχνητών βοηθημάτων για την προώθηση της ανάπτυξης και η χρήση ορμονών ή παρόμοιων ουσιών για τον έλεγχο της αναπαραγωγής ή για άλλους σκοπούς, όπως είναι για παράδειγμα η πρόκληση ή ο συγχρονισμός οίστρου (άρθρο23(2)).

6. Απαγορεύεται η χρήση αλλοπαθητικών ηρεμιστικών πριν ή κατά τη μεταφορά των ζωών.
7. Απαγορεύεται η χρήση ορμονών και παραγώγων ορμονών στην αναπαραγωγή.

Κτηριακές εγκαταστάσεις

Η μόνωση, η θέρμανση και ο αερισμός του κτηρίου πρέπει να εξασφαλίζουν ότι η κυκλοφορία του αέρα, το επίπεδο της σκόνης, η θερμοκρασία, η σχετική υγρασία της ατμόσφαιρας και η συγκέντρωση αερίων διατηρούνται εντός ορίων μη επιβλαβών για τα ζώα. Τα κτήρια πρέπει να επιτρέπουν την είσοδο άφθονου φυσικού αερισμού και φωτός. Παρόλα αυτά, τα κτήρια για τα ζώα δεν είναι υποχρεωτικά σε περιοχές με κατάλληλες κλιματικές συνθήκες που επιτρέπουν την υπαίθρια διαβίωσή τους. Η πυκνότητα των ζώων εντός των ενδιαιτημάτων πρέπει να επιτρέπει την άνεση, την καλή διαβίωση και να ικανοποιεί τις ειδικές ανάγκες των ζώων που σχετίζονται κυρίως με τα είδη, τη φυλή και την ηλικία. Πρέπει να λαμβάνει, επίσης, υπόψη τις ανάγκες της συμπεριφοράς των ζώων που εξαρτώνται ιδίως από το μέγεθος της ομάδας και το φύλο των ζώων. Η πυκνότητα πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες άνετης διαβίωσης των ζώων, παρέχοντας σε αυτά επαρκή χώρο για φυσική στάση, για να ξαπλώνουν με ευκολία, να κυλιούνται, να περιποιούνται τον εαυτό τους, να λαμβάνουν όλες τις φυσικές στάσεις και να κάνουν όλες τις φυσικές κινήσεις, όπως να τεντώνονται. Το ελάχιστο εμβαδόν εντός των κτηρίων και των υπαίθριων χώρων και τα λοιπά χαρακτηριστικά σταθλισμού για τα διάφορα είδη και τις κατηγορίες ζώων φαίνονται στον Πίνακα 2.

Ανάγκες σε χώρο / Είδος ζώου	Εντός των κτηρίων (καθαρό εμβαδόν διατιθέμενο για τα ζώα)		Ύπαιθρο (χώροι άσκησης, χωρίς τους βοσκότοπους)
	Ελάχιστο ζων. βάρος (kg)	τ.μ./κεφαλή	τ.μ./κεφαλή
Βοοειδή και ιπποειδή αναπαραγωγής και πάχυνσης	Μέχρι 100	1,5	1,1
	Μέχρι 200	2,5	1,9
	Μέχρι 350	4,0	3
	Πάνω από 350	5 και τουλάχιστον 1 τ.μ./100 kg	3,7 και τουλάχιστον 0,75 τ.μ. /100 kg
Αγελάδες γαλακτοπαραγωγής		6	4,5
Ταύροι αναπαραγωγής		10	30
Αιγοπρόβατα		1,5 ανά αιγοπρόβατο	2,5
		0,35 ανά αμνοερίφιο	0,5

Πίνακας 2: Ελάχιστο εμβαδόν κλειστών και υπαίθριων χώρων και λοιπά χαρακτηριστικά σταθλισμού για τα διάφορα είδη και τύπους εκτροφής (άρθρο 10 & Παράρτημα III, Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008)

Συνθήκες σταβλισμού

Με βάση το άρθρο 11, του Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008, το δάπεδο των ενδιαιτημάτων των ζώων πρέπει να είναι ομαλό αλλά όχι ολισθηρό. Το μισό τουλάχιστον εμβαδόν του δαπέδου αυτού πρέπει να είναι συνεχές, δηλαδή όχι υπό μορφή γρίλιας ή δικτυωτού. Ο χώρος ανάπαυσης των ζώων πρέπει να είναι άνετος, καθαρός και στεγνός, επαρκών διαστάσεων, αποτελούμενος από στερεή κατασκευή χωρίς δάπεδο υπό μορφή γρίλιας. Πρέπει να περιέχει άφθονο στεγνό υλικό κατάκλισης με στρωμνή, η οποία να περιλαμβάνει άχυρο ή άλλο κατάλληλο φυσικό υλικό.

Πρόσβαση σε υπαίθριους χώρους

Τα φυτοφάγα ζώα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε βοσκότοπους για βοσκή όποτε το επιτρέπουν οι συνθήκες. Όταν τα φυτοφάγα ζώα έχουν πρόσβαση σε βοσκότοπο κατά την περίοδο βοσκής και όταν το σύστημα χειμερινού σταβλισμού παρέχει ελευθερία κινήσεων στα ζώα, επιτρέπεται η εξαίρεση από την υποχρέωση εξασφάλισης υπαίθριων χώρων για τα ζώα κατά τους χειμερινούς μήνες. Οι ταύροι ηλικίας άνω του ενός έτους πρέπει να έχουν πρόσβαση σε βοσκότοπο ή σε υπαίθριο χώρο (άρθρο 14 1β(iv)), αριθ. 889/2008).

Ο αριθμός των ζώων περιορίζεται με σκοπό την ελαχιστοποίηση της υπερβόσκησης, της κατασκαφής του εδάφους, της διάβρωσής του ή της ρύπανσης που προκαλείται από τα ζώα ή τη διασπορά της κοπριάς τους (άρθρο 14(1β(iv)), Καν. (ΕΚ) 834/2007). Ο συνολικός δείκτης πυκνότητας των ζώων δεν πρέπει να υπερβαίνει το όριο των 170 χιλιόγραμμων αζώτου ετησίως ανά εκτάριο γεωργικής γης (άρθρο 15, Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008). Το όριο αυτό ισχύει μόνο στη χρήση κοπριάς αγροκτήματος, αποξηραμένης κοπριάς αγροκτήματος και αφυδατωμένης κοπριάς πουλερικών, κομποστοποιημένων ζωικών περιττωμάτων, περιλαμβανομένων της κόπρου πουλερικών, της κομποστοποιημένης

ζωικής κοπριάς και των υγρών ζωικών περιττωμάτων (άρθρο 3, παράγραφος 2, Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008).

Παράλληλη παραγωγή συμβατικών και βιολογικών προϊόντων

Η παρουσία ζώων μη βιολογικής εκτροφής στην εκμετάλλευση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αυτά εκτρέφονται σε μονάδες των οποίων τα κτήρια και αγροτεμάχια είναι σαφώς διαχωρισμένα από τις μονάδες που τηρούν τους κανόνες βιολογικής παραγωγής. Όπως προαναφέρθηκε, τα ζώα αυτά πρέπει να ανήκουν σε διαφορετικό είδος (άρθρο 17(1), Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008).

Τα ζώα μη βιολογικής εκτροφής μπορούν να χρησιμοποιούν βιολογικούς βοσκότοπους για περιορισμένο διάστημα κάθε έτος, υπό τον όρο ότι τα ζώα βιολογικής εκτροφής δεν είναι παρόντα στον βοσκότοπο την ίδια χρονική στιγμή (άρθρο 17(2), Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008).

Τα ζώα βιολογικής εκτροφής επιτρέπεται να βοσκούν σε κοινόκτητες γαίες υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 17(3), του Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008. Σε μια τέτοια περίπτωση δηλαδή, η γη πρέπει να μην έχει υποστεί, επί τρία τουλάχιστον έτη, χειρισμούς με μη επιτρεπόμενα προϊόντα για τη βιολογική παραγωγή και τα ζωικά προϊόντα που παράγονται από ζώα βιολογικής εκτροφής, ενόσω χρησιμοποιούν τις εν λόγω γαίες δεν πρέπει να θεωρούνται προϊόντα βιολογικής κτηνοτροφίας, εκτός εάν είναι δυνατό να αποδειχθεί ότι υπήρξε επαρκής διαχωρισμός από τα ζώα μη βιολογικής εκτροφής.

Διαχείριση ζώων/Ακρωτηριασμός

Τα ζώα πρέπει να υποφέρουν όσο το δυνατόν λιγότερο με τη χορήγηση της κατάλληλης αναισθησίας ή/και αναλγησίας. Ενέργειες όπως η τοποθέτηση ελαστικών ιμάντων στις ουρές των προβάτων, η κοπή της ουράς, η κοπή των οδόντων ή των κεράτων δεν πρέπει να αποτελούν συνήθη πρακτική στη βιολογική κτηνοτροφία. Εντούτοις, η αρμόδια Αρχή μπορεί να εγκρίνει, κατά περίπτωση, ορισμένες από αυτές τις πρακτικές για λόγους ασφάλειας ή εάν αυτές αποσκοπούν στη βελτίωση της υγείας, των συνθηκών διαβίωσης ή της υγιεινής των ζώων (άρθρο 18(1), Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008).

Τελικό στάδιο πάχυνσης

Το τελικό στάδιο πάχυνσης ενηλίκων βοοειδών κρεατοπαραγωγής μπορεί να πραγματοποιείται εντός κτηρίων, υπό τον όρο ότι αυτή η περίοδος εσωτερικής εκτροφής δεν υπερβαίνει το ένα πέμπτο της διάρκειας ζωής των ζώων. Σε καμία περίπτωση η περίοδος τελικού σταδίου πάχυνσης εντός κτηρίων δεν πρέπει να ξεπερνά τους τρεις μήνες (άρθρο 46, Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008).

Αναπαραγωγή

Η αναπαραγωγή σε μονάδες βιολογικής εκτροφής ζώων γίνεται με φυσικές μεθόδους. Ωστόσο, επιτρέπεται η τεχνητή σπερματέγχυση. Δεν επιτρέπεται η υποβοήθηση της αναπαραγωγής με αγωγή με ορμόνες ή παρόμοιες ουσίες, εκτός εάν χρησιμοποιούνται, σε συγκεκριμένα

ζώα, ως μορφή κτηνιατρικής θεραπευτικής αγωγής. Σε κάθε περίπτωση, άλλες μορφές τεχνητής αναπαραγωγής όπως η κλωνοποίηση και η εμβρυομεταφορά δεν χρησιμοποιούνται. Επιλέγονται οι πλέον κατάλληλες φυλές, καθώς η επιλογή συμβάλλει, μεταξύ άλλων, στην αποφυγή των ταλαιπωριών και της ανάγκης ακρωτηριασμού των ζώων (άρθρο 14(1) (γ), Καν. (ΕΚ) αριθ. 834/2007).

Πρόληψη των ασθενειών και κτηνιατρική αγωγή

Η πρόληψη των ασθενειών βασίζεται στην επιλογή φυλών και στελεχών, στις κτηνοτροφικές διαχειριστικές πρακτικές, σε υψηλής ποιότητας ζωοτροφές και σωματική άσκηση, στην ενδεδειγμένη πυκνότητα των ζώων και σε επαρκείς και κατάλληλους χώρους σταβλισμού, στους οποίους διατηρούνται υγιεινές συνθήκες. Οι ασθένειες αντιμετωπίζονται αμέσως ώστε να αποφεύγεται η ταλαιπωρία των ζώων. Όταν είναι απαραίτητο, και υπό αυστηρές προϋποθέσεις, μπορούν να χρησιμοποιούνται αλλοπαθητικά συνθετικά χημικά κτηνιατρικά φάρμακα, μεταξύ άλλων και αντιβιοτικά, εάν αντενδείκνυται η χρήση φυτοθεραπευτικών, ομοιοπαθητικών και λοιπών προϊόντων. Η χρήση ανοσολογικών κτηνιατρικών φαρμάκων επιτρέπεται (άρθρο 14 (1)(ε), Καν. αριθ. 834/2007). Επιτρέπονται οι θεραπευτικές αγωγές που επιβάλλονται βάσει της νομοθεσίας της Ένωσης όσον αφορά την υγεία του ανθρώπου και των ζώων.

Με εξαίρεση τους εμβολιασμούς, τις αντιπαρασιτικές αγωγές και τα υποχρεωτικά προγράμματα

εκρίζωσης ασθενειών, όταν ένα ζώο ή ομάδα ζώων υποβάλλονται σε περισσότερες από τρεις θεραπευτικές αγωγές με χημικά συνθετικά αλλοπαθητικά κτηνιατρικά φάρμακα ή αντιβιοτικά σε διάστημα 12 μηνών ή σε περισσότερες από μία θεραπευτικές αγωγές και εάν ο παραγωγικός κύκλος ζωής τους είναι μικρότερος του ενός έτους, απαγορεύεται τα ζώα ή τα προϊόντα που παράγονται από αυτά να πωλούνται ως βιολογικά προϊόντα. Τα ζώα αυτά υπόκεινται στις προβλεπόμενες στο άρθρο 38 παράγραφος 1 περιόδους μετατροπής. Πρέπει να τηρούνται μητρώα αποδεικτικών στοιχείων για την εμφάνιση τέτοιων περιστάσεων για τον φορέα ελέγχου ή την Αρχή ελέγχου (άρθρο 24(4), Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008).

Η περίοδος αναμονής μεταξύ της τελευταίας χορήγησης αλλοπαθητικών κτηνιατρικών φαρμάκων σε ένα ζώο υπό κανονικές συνθήκες χρήσης και της παραγωγής βιολογικώς παραγόμενων τροφίμων από τα ζώα αυτά πρέπει να είναι διπλάσια από τη νόμιμη περίοδο αναμονής η οποία ορίζεται στο άρθρο 11 της Οδηγίας 2001/82/ΕΚ ή, σε περίπτωση που η περίοδος αυτή δεν προσδιορίζεται, πρέπει να είναι 48 ώρες (άρθρο 24(5), Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008). Η χορήγηση αλλοπαθητικών συνθετικών χημικών κτηνιατρικών φαρμάκων ή αντιβιοτικών γίνεται υπό την ευθύνη κτηνιάτρου.

Καθαρισμός και απολύμανση

Ως προς τον καθαρισμό και την απολύμανση, τα προϊόντα που εφαρμόζονται στα κτηνοτροφικά κτήρια και εγκαταστάσεις χρησιμοποιούνται μόνον εφόσον έχουν εγκριθεί για χρήση σε βιολογικές παραγωγές (άρθρο 14(1)(στ), Καν. (ΕΚ) αριθ. 834/2007).

Τρωκτικοκτόνα

Τα τρωκτικοκτόνα χρησιμοποιούνται μόνο μέσα σε παγίδες. Η χρήση τους επιτρέπεται για την εξάλειψη επιβλαβών οργανισμών στα κτήρια και τις εγκαταστάσεις σταβλισμού των ζώων (άρθρο 23(4), Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008).

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι/ες μπορούν να απευθύνονται στον Κλάδο Προϊόντων Ποιότητας, στο τηλέφωνο 22 376204, καθώς και στην ιστοσελίδα του Τμήματος Γεωργίας, στη διεύθυνση http://www.moa.gov.cy/da.

Κειμένο:
Κλάδος Προϊόντων Ποιότητας

Επιμέλεια Έκδοσης
Κλάδος Γεωργικών Εφαρμογών – Δημοσιότητα, Τμήμα Γεωργίας

Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Σχεδιασμός/σελιδοποίηση εντύπου:
Άννα Κυριάκου

Εκτύπωση:
Κώνος Λτδ

ΓΤΠ 110/2021 - 500
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

ISBN: 978-9963-50-544-9